

Прилагођавање система
одбране новим условима

ПУТ У НОВИ ЖИВОТ

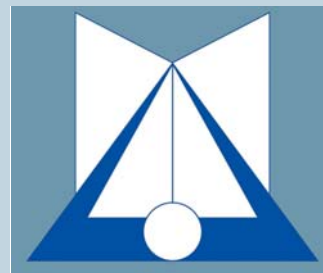
Државна заједница Србија и Црна Гора определила се за целовиту реформу система одбране. Реформа је неминовност прилагођавања система одбране новим условима. Неодржив је онај који је димензиониран за безбедносне услове какви су били у прошлом веку.

Зато је неопходно да се прилагоди савременим условима, сагласно опредељењима ка колективном систему безбедности, пре свега Партнерству за мир и евроатлантским интеграцијама. При томе, морају се уважавати и економске могућности државне заједнице. Као последица свега неминовно је смањење броја припадника Војске Србије и Црне Горе. Како ти људи не би остали без будућности понуђени су им квалитетни, бесплатни и перспективни програми преквалификације за уносна занимања. Али, то није све. Развијамо и програме подршке бржем запошљавању, кредитирањем и кроз бизнис инкубаторе.

Пише пуковник Слободан ТАДИЋ, начелник Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Србије и Црне Горе и руководилац Програма за збрињавање вишка војног кадра – Присма

Х својена је Стратегија одбране, промовисана Бела књига, урађена Војна доктрина и у завршној фази је израда Стратегијског прегледа одбране. Тиме се обезбеђују стратегијске претпоставке за реформу система одбране, јер ће се овим документима јасно дефинисати сва битна питања реформе. Такође, завршавају се нацрти Закона о Војсци и Закона о одбрани, чиме се заокружује нормативни оквир реформе и стварају се претпоставке да се низом подзаконских аката детаљније уреди ова област.

Реформа система одбране подразумева промене у свим сегментима, јер се успоставља нов систем, у коме ће Војска и даље имати значајну улогу. Ипак, треба истаћи опредељење државне заједнице ка бројно мањој, савремено опремљеној, професионалној Војсци, способној да одговори постављеним задацима и мисијама.

■ ПОКРЕТАЧКА СНАГА

Свакако да су најзначајније промене у кадровској области, јер се ради о судбини више хиљада запослених у Министарству одбране и Војсци који ће се појавити у вишку. Ово питање је изузетно деликатно када се има у виду социјални статус запослених, оптерећеност низом других проблема, а посебно чињеницом да ће се у вишку појавити и они који ће губитком посла изгубити и професију. Јер, офицере, подофицире и цивилна лица школована у војним школама за специфична војна занимања, тражи само Војска. Поставља се питање како та лица могу употребити своја знања и вештине у структурама ван Војске? Управо на ово питање покушавамо наћи адекватан одговор Програмом за збрињавање војних лица – Присма.

Програм за збрињавање вишка војног кадра – *Присма* (акроним: *Program for Resettlement In Serbia and Montenegro Army*) развијен је са намером да се пружи адекватна помоћ свима онима који ће током реформе морати да оду из Министарства одбране и Војске. При томе, тежишно се разматрају управо оне категорије лица које, поред губитка посла, губе и професију – официри и подофицири родова (пешадија, артиљерија, ОМЈ, авијација...), те цивилна лица школована у војним школама за специфична занимања (авио оружари, механичари за ракетно наоружање, артиљеријски механичари...). Они не могу наћи послове ван Војске у њиховој струци, а изузетно тешко могу наћи послове адекватне њиховом степеном стручне спреме. Међутим, није нам намера да програм ограничимо само на ову категорију кадра, већ да пружимо помоћ свима онима који одлазе из Министарства и Војске, у мери расположивих средстава. Намера нам је да подршку проширимо и на војнике по уговору, ради њиховог збрињавања по истеку службе, јер се не сме занемарити чињеница да су у Војску уградили године живота са најбољим радним способностима.

Са великим степеном поузданости може се већ сада рећи да ће у процесу реформе без посла остати више хиљада људи, официра, подофицира, цивилних лица и војника по уговору, којима је неопходно пружити помоћ. Кроз једанаест програма који ће бити описани у овом прилогу, *Присма* пружа шансу онима који одлазе из Министарства и Војске да дођу до новог запослења у цивилним структурама.

Зашто развијамо овај програм?

Зато што је будућност важна. То је наш мото, наш слоган, наша покретачка снага! Важно је да се што већи број отпуштених лица збрине на правилан начин, важна је њихова будућност, као и будућност оних који остају у Војсци и оних који ће тек доћи у Војску. Желимо да развијемо систем који ће гарантовати адекватно збрињавање свих који одлазе из Војске, јер су у Војску уградили знатан део свог живота, године највећих радних способности. Јер, војни позив је по многим елементима специфичан, поставља изузетне психофизичке захтеве и не сме се дозволити да се једноставно одбацују као истрошени они који више не могу да одговоре постављеним критеријумима.

■ УВЕРЉИВОСТ И МОЋ ИДЕЈЕ

Истовремено, пружа се шанса свим тим људима да "пронађу себе" у занимањима ван Војске. Често се чује питање: "А шта бих ја то могао да радим ван Војске?". То је, пре свега, ре-

ЦЕЊЕНЕ ОСОБИНЕ

У свету савременог пословања, високо су цењене особине које су, током школовања и службе, стекли управо наши официри. Зато с великом предношћу могу да прихвате изазове новог посла. Реч је, пре свега, о дисциплини, приступу послу, реду, одговорности, одлучности, поузданости, поштовању рокова, упорности, прилагодљивости, смислу за рад с људима, способности реаговања у сложеним условима, оспособљености за тимски рад, способност да мотивишу сараднике, искуство у руковођењу, безбедносна култура, чување службене тајне, процена ванредних ситуација, интуиција, непоколебљивост, оданост колективу...

То су само неке од особина које су не само пожељне него и дубоко уважаване код свих послодаваца.

Како функционисемо?

Развијен је низ институција које су стављене у функцију непосредне помоћи онима који одлазе: саветовањем, обуком, непосредном подршком, олакшицама... У њима су запослена лица која су прошла обуку у земљи и иностранству, а у потпуности су оспособљена за послове које обављају. Убеђени смо да смо успели да окупимо ентузијасте који су спремни да уложе своје знање и интелектуалне способности како би помогли свима који им се обрате за помоћ. Регионални центри за преквалификацију у Београду, Новом Саду, Нишу и Подгорици пружају помоћ свима који им се обрате за помоћ – официрима, подофицирима, цивилним лицима и војницима по уговору. Центри за обуку пружају услуге преквалификације у нивоу стручне спреме лица које се упућује, за занимања која су тражена на тржишту рада. Материјална средства су, за сада, лимитирана, тако да не можемо обучити све.

■ ПРЕПОЗНАТЉИВЕ ВРЕДНОСТИ

Посебно истичемо програме које сада развијамо. То су програми непосредне подршке запошљавању, уз бескаматно кредитирање започињања сопствене привредне делатности, кредитирање познатог послодавца, формирање пословних инкубатора и низ других садржаја са истом наменом.

Немамо намеру да развијамо програме по којима ћемо нудити посао онима који одлазе, већ развијамо програме за пружа-

РЕШЕЊЕ ЗА ВИШАК ВОЈНОГ КАДРА

Детаљ са вежбе: асистент Милош Јевтић и тема "Организација услужних делатности"

жање непосредне подршке у активном тражењу посла. Ми нудимо саветовање, обуку, информације а наше дојучерашње колеге бирају и опредељују се да ли ће кренути са самосталном привредном делатношћу, удруживањем са другим лицима или ће потражити посао код другог послодавца.

Настојимо да код људи препознамо оне вредности које може максимално да искористи на другим пословима, код других послодавца. Упућујемо их како да траже посао, како да припреме документа, на који начин да разговарају са послодавцем. Многи о томе уопште нису размишљали, до сада нису ни имали потребе да о томе размишљају. Али, сада ће им то и те како требати и од тога ће у великој мери зависити хоће ли пре или касније доћи до новог посла.

Често чујемо од послодавца да има много незапослених, али да нема онаких какви су баш њима потребни. Посебно то истичу власници малих предузећа. Они не могу да запосле специјалисте за сваку област, већ им требају радници који поседују више способности из различитих области, они који могу "покрити" више послова. Ту видимо нашу шансу, шансу да максимално искористимо знања и вештине до којих смо дошли током школовања у војним школама и током службе у Војсци. Уосталом, то није ништа ново, доказано је у небројеним случајевима у западноевропским земљама и земљама у транзицији.

Такође, треба нагласити да програмом покушавамо да променимо начин размишљања о раду и радном односу. Наиме, неопходно је променити садашњи став "тражим посао да бих решио своје социјалне проблеме" у став примерен новим односима са послодавцем "уочио сам проблем – нудим решење", уз презентацију знања и способности којима ће се послодавац уверити у реалност понуде. Резултат је – заснован радни однос, па и решавање социјалних проблема незапосленог. Мало је оних који се могу похвалити да послодавци траже баш њих, чешће је неопходно да незапослени траже послодавца, не чекајући конкурсе или огласе. Јер, најбољи послови се не оглашавају.

Коме пружамо услуге?

Програми су намењени свима онима који одлазе из Министарства одбране и Војске. Међутим, њихова доступност није идентична за све. Постављени су критеријуми где је дефинисано којим категоријама су поједини програми доступни. Сигурно да је тежиште на школованим у војним школама за занимања која немају адекватну примену ван Војске, али има и оних који су доступни и осталима. При томе, уважавају се социјални статус тих лица, време проведено на служби у Министарству и Војсци, степен службених оцена и низ других елемената којима се обезбеђује рангирање корисника услуга.

Жеља нам је да пружимо адекватну помоћ свима који одлазе из Министарства одбране и Војске, али смо лимитирани расположивим средствима. Пужамо максималну помоћ у расположивим оквирима, али је неопходно да активно учествују и они којима помажемо.

Ми пружамо помоћ, али и постављамо питања: колико сте ви спремни да сами себи помогнете? Да ли очекујете да вам се обезбеди ново радно место док пасивно чекате или желите да у томе учествујете? Брзина запошљавања, квалитет посла и висина плате и ваше задовољство послом битно ће зависити од спремности да учествујете у комплетном процесу. Да ли чекате конкурс, оглас или пишете и посећујете потенцијалне послодавце нудећи им да вашим запошљавањем реше своје проблеме?

Какав посао и на који начин тражите? Очекујете ли да вас неко запосли само због познанства или пријатељства или због ваших знања и способности? Ставите се у улогу послодавца, кога бисте запослили: рођака или пријатеља за кога знате да неће радити или ћете тражити способног стручњака који ће обезбедити просперитет вашег предузећа? Где је ваша шанса?

Присма ће вам помоћи онолико колико сте ви спремни да сами помогнете себи. Програм ће вам помоћи да знатно брже и лакше дођете до жељеног циља – започињања сопствене привредне делатности или запослења код другог послодавца. Успети можемо само заједно, што је до сада већ у више наврата доказано.

Без обзира на то у којој сте старосној доби, колико стажа имате, предлажемо да овај прилог прочитате и сачувате. Јер, можда ће његов садржај већ сутра и за вас бити интересантан.

Ако вам треба више информација, обратите се координатору Програма за збрињавање вишка војног кадра – Присма у вашој јединици, установи или најближем регионалном центру за преквалификацију, телефоном или лично. Њихов је задатак да вам помогну, они су ту због вас. ■